

RESULTS FROM TALIS 2013

СРБИЈА

Кључни налази Међународног истраживања наставе и учења (ТАЛИС)¹

Вредновање наставничке професије

- Само 20% наставника из Србије сматра да је њихова професија цењена у друштву (у поређењу са 31% , колико износи просек за ТАЛИС земље). Наставници са више радног искуства склонији су да се не сложе са овим ставом.
- Међутим, међу наставницима који су изјавили да њихова школа својим запосленима омогућава да активно учествују у доношењу школских одлука дупло је више оних који своју професију сматрају цењеном у друштву.

Улагање у образовање наставника

- 71% наставника у Србији завршило је неки од програма стручног усавршавања за наставнике, док просек за ТАЛИС земље износи 90%.
- Наставници из Србије, у нешто мањој мери него наставници из других ТАЛИС земаља, извештавају да њихово формално образовање укључује предметни садржај (93% наспрам 95%), методiku (89% наспрам 92%) и искуство рада у учионици (78% наспрам 89%) из појединих или свих предмета које предају.
- Области у којима је наставницима из Србије најпотребнији професионални развој јесу рад са ученицима са сметњама у развоју (35% наставника) и употреба нових технологија на радном месту (21%).

Промовисање иновативне наставне праксе

- Скоро сви наставници у Србији (97%) сматрају да је њихова улога да помажу ученицима у њиховом сопственом истраживању (у поређењу са 94%, колико износи просек за ТАЛИС земље), док 83% наставника сматра да је подстицање когнитивних процеса, као што су мишљење и резонување, важније од учења конкретних наставних садржаја, што је слично ТАЛИС просеку (84%).
- У Србији, конструктивистичка уверења наставника представљају добре предикторе примене метода активне наставе, као што су рад у малим групама на проналажењу заједничког решења проблема или захтевање од ученика да користе информационо-комуникациону технологију за њихове пројекте или за рад у учионици.

Обезбеђивање прецизне, конкретне и конструктивне повратне информације наставницима

- Међу наставницима у Србији, 75% је оних који извештавају да су добили повратну информацију након посматрања њихове наставе у учионици, а 48% након анализе резултата њихових ученика на тесту. Ова повратна информација, у већини случајева (70% наставника) упућена је од стране директора, док 38% наставника из Србије каже да су повратну информацију добили од других наставника.
- Повратна информација је важан предиктор наставничког задовољства послом, мада повратна информација која је опажена као захтев да се обаве административни послови може узроковати незадовољство послом.
- Добијање повратне информације о управљању одељењем високо је повезано са самоефикасношћу наставника у Србији. Поред тога, наставници који су добили повратну информацију о управљању одељењем такође извештавају о вишем нивоу задовољства послом.

¹ Резултати који су приказани овде односе се на наставнике старијих разреда и њихове директоре.

Типичан наставник/ца и директор/ка у Србији

Типичан наставник/ца у ТАЛИС земљама		Типичан наставник/ца у Србији	
68% су жене	просечна старост 43 године	66% су жене	просечна старост 43 године
91% завршио факултет или неки други ниво високог образовања		83% завршио факултет или неки други ниво високог образовања	
90% завршило неку акредитовану обуку за наставнике/це		71% завршило неку акредитовану обуку за наставнике/це	
у просеку 16 година рада у настави		у просеку 15 година рада у настави	
82% запослено пуно радно време и 83% има стално запослење		81% запослено пуно радно време и 82% има стално запослење	
Предаје у одељењу са просечно 24 ученика		Предаје у одељењу са просечно 22 ученика	

Типичан директор/ка у ТАЛИС земљама		Типичан директор/ка у Србији	
51% су мушкарци	просечна старост 52 године	45% су мушкарци	просечне старости 49 година
96% завршио факултет или неки други ниво високог образовања		98% завршио факултет или неки други ниво високог образовања	
90% завршило неку акредитовану обуку за наставнике/це,		86% завршило неку акредитовану обуку за наставнике/це,	
85% обуку за школску администрацију/директоре/ке		49% обуку за школску администрацију/директоре/ке	
и 78% обуку за руководиоце		и 47% обуку за руководиоце	
Поседује 9 година искуства као директор/ка и 21 годину рада у настави		Поседује у просеку 7 година искуства као директор/ка и 15 година рада у настави	
62% је запослено пуно радно време без рада у настави		99% је запослено пуно радно време без рада у настави и	
и 35% је запослено пуно радно време са радом у настави		1% је запослено пуно радно време са радом у настави	
Ради у школи са 546 ученика и 45 наставника у просеку		Ради у школи са 555 ученика и 45 наставника у просеку	

Утицај повратне информације на наставнике у Србији

Процент наставника који извештавају о умереној или великој позитивној промени у овим областима након добијања повратне информације о њиховом раду

- На нивоу просека ТАЛИС земаља и економија, многи наставници извештавају о позитивном утицају повратне информације коју су добили о свом раду, укључујући и наставу.
- У поређењу са другим земљама, у Србији више наставника извештава да повратна информација коју су добили води ка позитивним променама у сопственој наставној пракси (67%), методама рада са ученицима са сметњама у развоју (60%) или коришћењу оцењивања ученика за унапређивање њиховог учења (68%).

Учешће наставника из Србије у професионалном развоју

Стопа учешћа и просечан број дана који су наставници утрошили за професионални развој у последњих 12 месеци у односу на попуњавање упитника - процене наставника

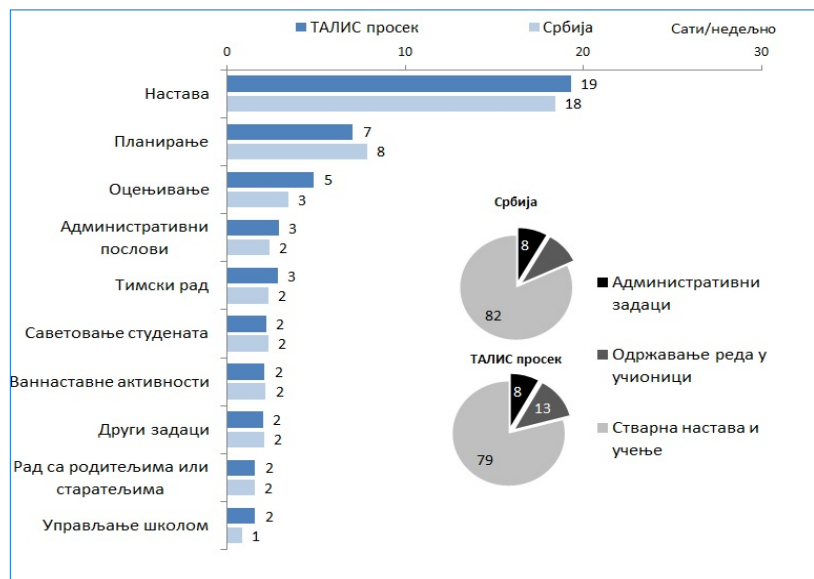
- Наставници у Србији извештавају о сличном степеноу учешћа у различитим активностима професионалног развоја као и наставници на нивоу ТАЛИС просека. Око 70% наставника у Србији извештава да је учествовало у различитим курсевима и радионицама у прошлих 12 месеци, 15% наставника изјављује да је учествовало у посетама другим школама у циљу посматрања, 11% наставника извештава да је учествовало у посетама предузећима или другим институцијама, 33% у мрежама наставника које су оформљене у сврхе професионалног развоја, а 32% наставника извештава да је учествовало у индивидуалном или колаборативном истраживању. Знатно више у односу на ТАЛИС просек наставници из Србије учествују у програму квалификација (18%), а нарочито на образовним конференцијама и семинарима (60%).

- Наставници из Србије извештавају да троше нешто мање дана у последњих годину дана на ангажовању у активностима професионалног развоја у односу на ТАЛИС просек. У просеку троше шест дана на ове активности (док за ТАЛИС просек наставници на ове активности троше осам дана).

Рад наставника у Србији

Радни сати у једној радној недељи који наставници троше за различите активности у учионици

- Већина наставника проводи време држећи наставу. Око 80% свог времена наставници у Србији проводе у настави што је на нивоу ТАЛИС просека.
- Наставници у Србији проводе 10% времена на одржавање реда унутар учионице
- Наставници у Србији проводе сличан број сати недељно у различитим активностима када се упореде са ТАЛИС просеком. Наставници извештавају да проводе 18 сати у настави и 8 сати у припреми за наставу.

Шта је ТАЛИС?

Међународно истраживање наставе и учења (Teaching and Learning International Survey - TALIS) прикупља податке о условима учења и о условима у којима раде наставници из школа широм света са циљем да пружи валидне, увремене и упоредиве процене практичара из школа како би државе могле да сагледају и формулишу политике развоја и високог квалитета за наставничку професију. Компаративна студија различитих земаља која се спроводи у оквиру ТАЛИС истраживања омогућава државама да стекну увид како се друге земље суочавају за различитим изазовима образовних политика и да уче из њихових искустава и решења.

Селекција, развој и задржавање наставника у наставничкој професији су кључни фактори који доводе до високих постигнућа ученика у школама широм света. ТАЛИС истражује начине на које је рад наставника вреднован, награђиван и процењиван, као и до које мере су наставничке потребе задовољене унутар образовног система. Истраживање пружа увид у веровања и ставове наставника везане за наставу, као и какве су педагошке праксе које наставници усвајају. Препознајући важну улогу управљања школом, ТАЛИС истражује улоге директора школа и подршку коју пружају својим наставницима. На крају, ТАЛИС истражује у којој мери су одређени фактори повезани са задовољством послом и самоефикасношћу о наставника.

Основне карактеристике истраживања ТАЛИС 2013

Ко? Популација коју испитује ТАЛИС јесте популација наставника основних и средњих државних и приватних школа и њихових директора широм света. У свакој земљи, испитан је репрезентативан узорак од 20 наставника и директора из сваке од 200 школа које су случајно изабране за потребе истраживања. Приближно 106 000 наставника је одговорило на упитник, што представља репрезентативан узорак популације наставника која броји више од 4 милиона наставника у више од 30 земаља које су учествовале у истраживању.

У Србији, 3857 наставника виших разреда основне школе, заједно са 186 директора из 191 школе одговорило је на ТАЛИС упитнике.

Како? Теоријски оквир ТАЛИС истраживања је развијен од стране експерата за наставне области, међународног конзорцијума истраживања и од стране ОЕЦД-а који је водио процес развоја инструмената. Оквир је заснован на концепту ефикасне наставе и услова за учење. Овај оквир је доступан на ТАЛИС вебсајту заједно са свим ТАЛИС публикацијама и међународном базом података.

Шта? ТАЛИС је почео 2008. Године. У 24 земље и био је усмерен на старије разреде основне школе. ТАЛИС 2013 сада покрива више од 30 земаља. Иако у главном фокусу истраживања остају старији разреди основне школе, неке земље су се одлучиле да у истраживање укључе наставнике из млађих разреда основних школа (6 земаља) и из средњих школа (10 земаља). Такође, 8 земаља је изабрало да добије додатне увиде тако што ће се истраживање спровести у школама које су биле укључене у истраживање ПИСА 2012.

Одвојени упитници (папирни и онлајн) за наставнике и директоре су коришћени за добијање свих података, а за попуњавање упитника је било потребно између 45 и 60 минута. Упитници су постављали питања о:

- особинама наставника
- радном окружењу
- управљању школом
- приликама за развој и усавршавање
- награђивању и повратним информацијама
- педагошким праксама и уверењима
- самоефикасношћу и задовољству послом

Мишљења и аргументи изражени овде не морају нужно да представљају званичне ставове земаља чланица ОЕЦД-а.

Овај рад је објављен на одговорност генералног секретара ОЕЦД-а. Мишљења и аргументи изражени овде не морају нужно да представљају званичне ставове земаља чланица ОЕЦД-а. Овај документ, као и све мапе укључене у њега не прејудуцирају статус или суверенитет над било којом територијом, ограничавање међународних граница и демаркационих линија, нити име било које територије, града или области. Квалитет превода и његова конзистентност са оригиналним језиком на којем је текст написан је искључива одговорност аутора превода. У случају било каквог неслагања између оригиналног рада и превода сматраће се важећим само текст оригиналног дела.

Contacts:

Andreas Schleicher
Advisor to the Secretary-General on
Education Policy, Acting Director for
Education and Skills

Julie Bélanger
Analyst
Directorate for Education and Skills

Andreas.SCHLEICHER@oecd.org

Julie.Belanger@oecd.org

Telephone: +33 6 07 38 54 64

Telephone: +33 1 45 24 91 93

For more information on the Teaching and Learning International Survey and to access the full set of TALIS 2013 results, visit:

www.oecd.org/talis

